VERSLAG VAN DE SESSIE VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER OP DONDERDAG 28 NOVEMBER 2024

Onderwerp: Evaluatie schuldhulpverlening 2023 en pilot Eropaf (11390553)

Voorzitter: dhr. P.J. Boerman

De leden: dhr. T.M. Beusenberg, mw. Y.M.G. Bouwhuis, mw. N.M. Elfers, mw. K. van Goethem, dhr. H.C.M. Koning, mw. S. van de Meeberg, mw. A.N. Mees-Marhe, mw. M.C.M. Roos, dhr. A. de Ruiter, dhr. F. Sidali, dhr. J.C. Soellaart

Griffier: mw. M. Damen

Portefeuillehouders: dhr. C. El Idrissi, mw. M.L. Sedee-Schuitemaker

Insprekers: Geen

De VOORZITTER: Ik heet u allen welkom bij het sessiedebat dat gaat over de informatie over de evaluatie schuldhulpverlening 2023 en de pilot Eropaf. Welkom allen. Met de brief van het college die voor ons ligt, is de gemeenteraad geïnformeerd over de evaluatie van de schuldhulpverlening door Verder in 2023 en de pilot Eropaf en het vervolg op beide projecten.
Er hebben zich op dit moment geen insprekers gemeld voor dit sessiedebat. En ik zal even de orde proberen uit te leggen Omdat het een sessiedebat is, doen we de eerste termijn vanaf het spreekgestoelte. Ook de portefeuillehouder zal ik vragen vanaf het spreekgestoelte antwoord te geven en het debat vindt plaats in de middencirkel. We hanteren in de eerste termijn spreektijden. Deze termijn sluiten we af door het college de kans te geven de gestelde vragen te beantwoorden en daarna volgt de tweede termijn voor het debat. Ik heb een vraag gekregen van mevrouw Roos om als eerste het woord te mogen voeren, dus ik vraag mevrouw Roos namens FVD om naar voren te komen. Dan zal ik in de tussentijd even rondkijken wie zich verder meldt.

Mevrouw ROOS: Dank u voorzitter. Het gaat beter in de uitvoering. Dat blijkt uit de evaluatie. Maar, er is altijd een maar. Het uitvalpercentage na aanmelding is te hoog, hoger dan in andere gemeenten. Reistijd zou hieraan ten grondslag kunnen liggen volgens Berenschot. Daar zal rekening mee gehouden worden, lezen we. Toch is dit wel een heel belangrijk punt. Dit dient echt goed te worden opgepakt, al dan niet door onze eigen gemeente wanneer de taken door onszelf worden opgenomen in 2026. Een mogelijkheid bieden om een intakegesprek te voeren op een locatie dichtbij of zelfs thuis moet toch te realiseren zijn?
Het percentage van het aantal succesvol afgeronde trajecten is gedaald van 95% in 2022 en 85% in 2023. De aflosperiode is gehalveerd van 36 maanden naar achttien maanden en door deze halvering gaan met name kleinere schuldeisers niet zo snel meer akkoord met een regeling. De halvering geeft veel mensen dus eerder lucht, maar kan ook het doel voorbijschieten voor aardig wat aanvragen. Wordt deze wijziging nog ergens geëvalueerd op landelijk niveau?
De pilot Eropaf mag een succes genoemd worden, een persoonlijke aanpak en het aanreiken van hulp heeft gemaakt dat huisuitzettingen zijn voorkomen. Voor de pilot is tot en met 2025 geld beschikbaar. Wij zien de meerwaarde van deze pilot en hopen dan ook dat er ook in de volgende jaren ruimte hiervoor gevonden wordt en we zien dit dus ook graag terugkomen in het nieuwe beleidsplan Schuldhulpverlening.

Uit het NVVK-onderzoek Halvering aflosperiode van november 2023 door Berenschot blijkt dat de gemeenten nog onvoldoende inzetten op het bieden van adequate begeleiding en nazorg aan hulpvragers om terugval te voorkomen. In de voorliggende evaluatie wordt maar weinig over de nazorg gesproken. Kort wordt wel aangekaart dat nazorg vraagt om begeleiding, vanuit bijvoorbeeld maatschappelijk werk. De beschikbaarheid van deze maatschappelijke ondersteuning is beperkt en neemt in 2025 af. De kans op terugval neemt daarmee toe. Kan hier een toelichting op gegeven worden? Het vergt namelijk een goed dekkend netwerk om te ondersteunen. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Ik dank u wel, ik heb als volgende opgeschreven mevrouw Bouwhuis, mevrouw Mees, mijnheer De Ruiter, de heer Soellaart, mevrouw Van Goethem en mijnheer Koning. Dan weten zij al vast wanneer ze zo'n beetje aan de beurt zijn en daarna komt vanzelf de rest. En dan is wie het eerst opstaat aan de beurt. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Bouwhuis namens Forza!

Mevrouw BOUWHUIS: Dank u wel voorzitter. Vanavond hebben wij met elkaar aandacht voor belangrijke evaluaties van de schuldhulpverlening en de pilot Eropaf in onze gemeente. Deze evaluaties geven inzicht in zowel de vooruitgang, als de uitdagingen waarmee wij te maken hebben bij het ondersteunen van onze inwoners met financiële problemen. De cijfers liegen er niet om. Het aantal aanmeldingen voor schuldhulpverlening steeg in 2023 met bijna 47%. Onze inwoners kampen steeds vaker met ernstige schulden, mede door hoge inflatie en stijgende energieprijzen. Forza! vindt het van essentieel belang dat we de inzet op vroegtijdige signalering verstevigen en de mogelijkheid tot laagdrempelige informatie en hulp. Mensen die met betalingsproblemen worstelen, moeten snel en toegankelijk de juiste hulp kunnen krijgen. Door vroeg in te grijpen kunnen we problemen bij de bron aanpakken en voorkomen dat mensen in een uitzichtloze situatie belanden.
Daarnaast willen wij benadrukken dat het voor Forza! belangrijk is om inwoners te leren omgaan met hun financiën, zodat ze zelfredzaam worden en een terugval kunnen voorkomen. Het succes van schuldhulpverlening gaat verder dan het enkel oplossen van schulden. We moeten voorkomen dat mensen opnieuw in dezelfde valkuilen trappen. Dit kan door hen te leren hoe ze hun financiën kunnen beheren en hoe bewust om te gaan met geld. Forza! roept de gemeente dan ook op om deze financiële vaardigheden onderdeel te maken van het schuldhulptraject bij Verder, voorheen PLANgroep, en om mede daarmee terugvalpreventie actief na te streven.
Ook willen we de positieve impact van de pilot Eropaf benoemen. Een crisismaatregel die gericht is op het voorkomen van huisuitzettingen. Dankzij een directe en persoonlijke aanpak waarbij sociaal werkers inwoners thuis bezoeken, heeft Eropaf sinds 2021 maar liefst 107 huisuitzettingen weten te voorkomen is te lezen in het rapport. Dit heeft niet alleen persoonlijk leed verminderd maar ook aanzienlijke maatschappelijke kosten bespaard. Precies waar Forza! in gelooft. Wij geloven ook dat de samenwerking met partners in deze pilot prima kan worden uitgebreid naar nog meer verhuurders. Nogmaals, Eropaf is een crisismaatregel. Intensivering van vroegtijdige signalering, dus ook vroeg erop af, beperkt crisissituaties zoals huisuitzettingen.
Kortom Forza! pleit voor een schuldhulpverlening die niet alleen reactief is, maar ook proactief en duurzaam. Door vroegtijdige signalering en een sterke focus op financiële zelfredzaamheid geven we inwoners de kans op een stabiele toekomst en kunnen wij als gemeente nog slimmere keuzes maken over maatschappelijk geld. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. U heeft nog een paar seconden over zelfs. Ik geef het woord aan mevrouw Mees, die is al onderweg zie ik. Dat is handig als ik het vast gemeld heb.

Mevrouw MEES: Voorzitter, mijn fractie, VVD Haarlemmermeer heeft al jaren vragen bij de effectiviteit van de huidige schuldhulpverlening via de PLANgroep. We stonden dan ook te popelen om de evaluatie in te zien. De naamswijziging naar Verder klinkt misschien creatief maar roept tegelijkertijd verwarring

op. Het is lastig te vinden met een zoekopdracht in Google. We vragen ons af of het een stap vooruit is. Effectief kunnen we het nog niet noemen.
Zorgwekkend is het aantal stijgende meldingen in 2023. De toename wordt toegeschreven aan hoge inflatie en forse energiekostenstijgingen, maar bij een gemiddelde schuld van rond de € 45.000,00, die vergelijkbaar is met vorig jaar, klinkt dat niet als de enige verklaring. Het roept vragen op over de aanpak en de werkelijke oorzaken van deze problematiek.
Een ander punt van zorg is het hoge uitvalpercentage bij ons schuldhulpverleningstraject. Het lijkt wel alsof men maar accepteert dat dossiers worden afgesloten na een 'no-show'. Wij vinden dat onacceptabel, juist bij de kwetsbare groepen moeten we vastberaden blijven. Wees proactief! Ga naar deze mensen toe als de signalen daar zijn. Ik zou haast willen zeggen: Verder, ga eens Verder! En waarom wordt dit nu pas onderzocht? We hebben het over de evaluatie 2023 terwijl het al eind 2024 is. We zijn benieuwd hoe de wethouder hiertegen aankijkt.
Positief is dat de gemeente met KPI's meer grip probeert te krijgen op de prestaties van Verder. Maar de aanhoudend lage klantentevredenheid door een hoog personeelsverloop blijft zorgelijk. De gemeente heeft hierin ook verantwoordelijkheid. Wat doet zij om de binding met de medewerkers van Verder te verbeteren? Waarom hebben wij geen vaste locatie voor Verder binnen het gemeentehuis, terwijl het in andere gemeenten vaak wel geregeld is? We zouden graag zien dat de wethouder hier even op ingaat.
En wat betreft de pilot Eropaf zijn we verheugd dat dit positief wordt ervaren. We hebben ons hierover ook positief uitgelaten maar zien graag een betere kwantitatieve onderbouwing. Het is ons niet duidelijk bij wie kosten bespaard worden en hoeveel. We hebben het over maatschappelijke kosten, maar daar moet echt concreet worden waar we het over hebben. We gaan ervan uit dat de wethouder in 2025 bij de presentatie van het nieuwe beleidsplan Schuldhulpverlening ons duidelijkheid kan geven over de werkelijke besparing en voor wie die besparingen zijn.
Samenvattend, voorzitter, niet alles in de evaluatie stemt ons positief, maar we kijken wel uit naar de verdere uitwerking in 2025. Tot zover

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Mijnheer De Ruiter was niet zo proactief als u net maar ik nodig hem nu wel uit om bij het spreekgestoelte plaats te nemen.

De heer DE RUITER: Voorzitter. Uit de evaluatie van de schuldhulpverlening en de pilot Eropaf blijkt dat er in 2023 vooruitgang is geboekt. Maar er blijven nog flinke uitdagingen.
Zo ziet BVNL dat het uitvalpercentage na aanmelding voor schuldhulpverlening in Haarlemmermeer hoger is dan in andere gemeenten. Het werd eerder ook al genoemd. Dit zou dan komen door te grote reistijd vanuit de kernen naar Hoofddorp. Hoofddorp ligt natuurlijk behoorlijk centraal in de gemeente en is in onze optiek prima te bereiken, per auto, fiets, openbaar vervoer, te paard. Maar onze vraag blijft. De kernen zijn ook wel bereikbaar en ziet de wethouder kansen om dit eventueel in de kernen te organiseren, hetzij periodiek? Wat is daarvoor nodig en ziet u daartoe überhaupt mogelijkheden?
Dan voorzitter, Verder. Hoewel Verder meer dossiers oppakt en de samenwerking met de schuldeisers verbeterd is, blijft de klanttevredenheid onder de maat met een 6,1, terwijl een 7 is afgesproken. Een zesjescultuur. BVNL vindt ambitie geen vies woord. Dus dit is niet echt een rapport waar je trots mee thuis kunt komen.
De pilot Eropaf en heeft mooie resultaten geboekt, niettemin, door 107 huisuitzettingen te voorkomen. Nu laat de techniek me even in de steek. Ja, de tijd loopt door maar ik ben bijna klaar. Mooie resultaten van Eropaf. Helaas werkt Eropaf momenteel alleen samen met Ymere, de grootste woningcorporatie in de regio. Wat als er bij andere verhuurders problemen ontstaan? Eventueel particuliere verhuurders? En hoe zorgen we ervoor dat de succesvolle pilot niet stopt zodra de tijdelijke middelen in 2025 op zijn? We hebben daarom dan ook nog de volgende vragen: hoe gaat de gemeente de pilot Eropaf uitbreiden naar andere woningcorporaties, zoals ik al aangaf, en eventueel ook naar particuliere verhuurders waar problemen ontstaan met huurders? En zijn daar financiële middelen voor? En ten slotte voorzitter,

mevrouw Bouwhuis zei het ook al, hoe waarborgen we de zelfredzaamheid van mensen om te voorkomen dat ze draaideurcliënten worden? Tot zover.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Het woord is aan mijnheer Soellaart, namens ChristenUnie-SGP.

De heer SOELLAART: Dank u voorzitter. Het is een duidelijk rapport en de portefeuillehouder geeft zelf al aan dat een aantal zaken waar kritiek op is onder de loep worden genomen en dat we daar aandacht voor hebben. Dat is mooi. Dat het slagingspercentage is gedaald vinden wij teleurstellend. We begrijpen de schuldeisers en we hebben ook een beetje onze vraagtekens erbij of het reëel is dat iemand in anderhalf jaar tijd van een schuld van € 45.000,00 af kan komen op deze manier. Kun je dit verkopen aan mensen die dag, in dag uit de eindjes aan elkaar knopen om zelf alles netjes voor elkaar te krijgen en uit de schulden te blijven? Tegelijkertijd – vorige week zag ik een programma op tv over mensen in schulden en alle problemen die dat zich met zich meebracht, ook voor de kinderen. Verschrikkelijk. Dit gun je niemand. Het is dus ook weer mooi dat de schuld zo snel mogelijk kan worden weggewerkt. We lezen wel over recidieven maar nergens over de aanpak om dit te voorkomen in het rapport.
We vinden in elk geval dat we als gemeente door moeten gaan met schuldhulpverlening en uiteraard met het project Eropaf. Tenslotte heb ik drie vragen aan de portefeuillehouder.
De eerste. Als de hoeveelheid mensen die geholpen kan worden daalt doordat de aflossingstermijn verlaagd is, kunnen we dan geen tweesporenbeleid hanteren, bijvoorbeeld anderhalf en drie jaar?
Ten tweede. Is er enige vorm van hulp voor de 15% van de mensen die niet in het schuldregelingstraject komen? En de laatste: wat biedt de gemeente voor hulp om het patroon van steeds opnieuw in schulden komen – recidive, veel meer dan 9% bij problematische schulden – te voorkomen? Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Ik heb op mijn lijstje nu mevrouw Van Goethem namens GroenLinks.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel voorzitter. En hartelijk dank aan de ambtenaren en Berenschot voor het opstellen van de evaluatie en beantwoorden van onze vragen die we vooraf hebben gesteld. Een evaluatie die helaas behoorlijk wat zorgen, die wij al hadden in 2022, bevestigt, maar het wel mooi weet te verpakken. We lezen als GroenLinks in de begeleidende brief van het college dat het het proces van schuldhulpverlening beter vindt gaan. En nu zou een negatieveling kunnen stellen dat het moeilijk slechter had kunnen gaan dan in 2022, maar zelfs een positief ingesteld persoon moet wel heel goed kijken om tevreden te kunnen zijn met een 6,1 aan klanttevredenheid, een doorloop- en opstarttijd die nog steeds niet op orde is en een groeiend aantal cliënten.
Voorzitter, in 2022 stelde GroenLinks dat de schuldhulp bij ons armoedig was en we waren ontevreden dat we net weer een nieuwe aanbesteding waren begonnen. Wat ons betreft, hoort een inwoner voor schuldhulp direct met de gemeente te kunnen schakelen, zonder tussenpartij. Een tussenpartij levert namelijk altijd een overdracht op en dat is bij inwoners die misschien al schaamte, ongemak en haast voelen, heel erg een extra drempel. We hebben het hier over de basis van onze inwoners, een basis in bestaanszekerheid. Voor steeds meer inwoners is die bestaanszekerheid niet meer zo zeker.
Voor ons bevestigt een aantal van de evaluatiepunten ook dat de gemeente en Verder nog niet helemaal het juiste doen. Dat wil zeggen dat de evaluatie pijnlijk duidelijk maakt dat inwoners nog niet voldoende gesteund worden. Het tevredenheidscijfer en de doorloop van de opstarttijd noemde ik al. Maar ook vinden we het raar dat Verder het vertrouwen heeft gekregen om haar eigen klachtenafhandeling te doen na 2022. Is dat niet een beetje de slager die het eigen vlees keurt? En zoals D66 al eerder schriftelijk heeft gevraagd, snappen wij ook niet dat het Verder verbaast dat het niet-bereik zo hoog is als alle inwoners met grote geldzorgen naar Hoofddorp moeten komen. Bij een onderbesteding van het budget lijkt me dat nu het eerste waar je met Verder over in gesprek gaat.
Het viel ons ook op dat deze evaluatie zich alleen richt op Verder. Waarom worden de vrijwilligersorganisaties die tezamen met de gemeente en Verder dat netwerk voor die vroegsignalering moeten vormen, overgeslagen? We lezen in de beantwoording van onze schriftelijke vragen juist dat zij

al wel een netwerk in een aantal andere kernen hebben, met laagdrempelige inloopplekken. Ik ben wel benieuwd naar de verbinding tussen Verder en deze inloopmomenten. Graag een verheldering van de wethouder hierover.
En als we dan toch bezig zijn met vragen, kunnen we het niet laten. Hoe houden we als gemeente momenteel dan zicht op de zelfstandige ondernemers die niet door Verder worden begeleid maar door een andere partner? Want we zijn er vanaf 2021 verantwoordelijk voor en deze groep groeit ook gestaag. Dus we maken ons hier ook zorgen over.
Voorzitter, wat GroenLinks betreft, laten we ons met de schuldhulpverlening nog steeds van onze lelijkste kant zien als gemeente. De methode Eropaf, net als alle andere landelijke onderzoeken, toont aan 'hoe vroeger je inzet op schuldhulp, hoe beter'. Ik hoorde het net ook al andere raadscollega's zeggen. En wat doen wij? Wij nemen geen geld in onze programmabegroting op om Eropaf door te zetten, terwijl we zien dat het werkt. En als een pilot werkt, ga je er toch mee door? Waarom heeft deze wethouder geen middelen aangevraagd bij de programmabegroting? Ik hoor graag van mijn mederaadsleden of hier een motie voor nodig is om dit zo snel mogelijk te wijzigen.
En verder hoop ik van de wethouder te horen dat de aanbevelingen die in het rapport zijn gegeven zo snel mogelijk worden doorgevoerd. Ik heb al veel andere collega's gehoord met wensen en ik hoor dan ook heel graag in de tweede termijn wat we als raad gaan doen om hiermee verder te komen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik wilde net vragen of u tot een afronding wilde komen, maar u ging inderdaad niet verder. Het woord is aan mijnheer Koning namens het CDA.

De heer KONING: Ja, hij doet het. Voorzitter, het is bekend dat er veel klachten waren over de toenmalige PLANgroep. Hierop is ingegrepen en er heeft een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden, welke opnieuw door PLANgroep werd gewonnen. Ze hebben, om af te rekenen met het verleden, per 1 januari 2024 hun naam veranderd in Verder. Heel goed dus om de uitvoering te laten checken door een extern bureau omdat de naamsverandering sec geen garantie vormt voor een betere dienstverlening.
Goed om te zien dat verbetering in de uitvoering zichtbaar is. Schuldhulpverlening is goed bereikbaar. Er zijn veel dossiers afgedaan. De onduidelijkheid over het inzetten van saneringskredieten is opgelost. De samenwerking en sturing is verbeterd en het aantal klachten is afgenomen. Op 710 dossiers waaraan gewerkt wordt, zijn 22 klachten niet veel. En het saneren van schulden van gemiddeld € 45.000,00 blijft zeer arbeidsintensief werk. De klanttevredenheid is echter relatief laag. Dit wordt toegeschreven aan de vele personele wisselingen. Hier is aan gewerkt en in het derde kwartaal van 2024 is de personele bezetting op orde. Er zijn zeker verbeteringen doorgevoerd. En er is ook vastgesteld dat we hiermee nog niet klaar zijn. Niet alles kan in één keer, zeker niet bij een gemeente. Het rapport geeft zonneklaar aan waar nog verbeteringen moeten worden aangepakt of nog doorgevoerd. Die ga ik hier niet herhalen. Wij vragen wel aandacht voor het knelpunt dat het voor Verder soms moeilijk en tijdrovend is om zaken binnen de gemeentelijke organisatie geregeld te krijgen.
Bij de pilot Eropaf die uithuiszettingen moet voorkomen, gaat het goed. De uitkomst in de pilotperiode 2021 tot 2023 dat van de 120 meldingen er 107 uitzettingen zijn voorkomen, zegt genoeg. Op basis van een grove schatting bedragen de kosten van een uithuiszetting zo'n € 80.000,00. Bij 107 voorkomen uithuiszettingen betekent dit een besparing van € 8,5 miljoen. En een substantieel deel hiervan zijn bijstandsuitgaven. Deze pilot is dus zeer succesvol. En toch is er na 2025 geen geld meer in de gemeentebegroting opgenomen. Het gaat om een bedrag van € 150.000,00. Het CDA gaat er volledig vanuit dat dit in het nieuwe beleidsplan Schuldhulpverlening 2025 wordt geregeld.
Tot zover de bijdrage van het CDA.

De VOORZITTER: Ik wilde het net gaan vragen. Mevrouw Elfers gaat toch aan de wandel. Niet met een sprint. Nee, u heeft alle tijd. Precies, het woord aan mevrouw Elfers van de fractie HAP.

Mevrouw ELFERS: Dank u wel voorzitter. Excuus, ik had even problemen met inloggen en er werd mij zojuist gevraagd hoe lang ik dit al doe. Nou, ik heb nog niet zo vaak hier gestaan, voorzitter. Maar goed, terug naar de inhoud van het stuk. Daar ga ik mee beginnen.
Wat HAP betreft, zijn dit twee belangrijke evaluaties en voordat ik over beide iets zeg, wil ik eerst namens mijn fractie de sociaal werkers van MeerWaarde bedanken voor hun inzet. Wederom blijken zij een onmisbare schakel te zijn binnen onze maatschappij, niet de meest makkelijke en dankbare, maar wel en zeer waardevolle.
Voorzitter, als eerste de evaluatie Schuldhulpverlening 2023. Er zijn stappen de goede richting in gezet en er zijn verbeterpunten. Tja, dat is niet iets waar mijn fractie van schrikt. We moeten de eerste evaluatie nog tegenkomen waarbij geen enkel verbeterpunt naar voren komt. Waar mijn fractie wel van schrikt, is wederom een te laag tevredenheidscijfer. Het gestelde doel om een 7 te scoren, is blijven steken bij een 6,1. Dit cijfer wordt toegeschreven aan het personeelsverloop bij Verder. Ik heb er eerder andere collega's ook over gehoord. Voorzitter, deze oorzaak hoort mijn fractie nu al zeker twee jaar. En ondanks dat zowel Verder als de gemeente hier continu aandacht voor hebben blijft dit een zorgpunt. Terwijl dit een andere gemeenten waar Verder actief is, niet zo is en er een tevredenheidscijfer van 7,2 gehaald wordt. Wat maakt toch dat Verder binnen onze gemeente Haarlemmermeer met dit probleem kampt? Wij halen het niet uit de evaluatie. Wellicht dat de portefeuillehouder hier iets over kan zeggen. En mijn fractie kan ook niet uit het stuk halen welke consequentie het niet behalen van de 7 heeft. Graag ook hier een reactie op van de portefeuillehouder, want voorzitter, HAP moest wel even slikken toen zij het percentage op pagina 8 zag onder de bullet 'andere relevante uitkomsten uit het klantentevredenheidsonderzoek 2023 voor de gemeente Haarlemmermeer'. Het laagste percentage dat wij scoren is 41% en het hoogste maar 53%. Dat is in de ogen van HAP toch eerder een beetje blijven bungelen rond een net wel of net niet voldoende, in plaats van een ruime voldoende scoren.
Voorzitter, in het stuk aan de raad is het tevredenheidspercentage niet het grootste aandachtspunt, maar wel het hoge uitvalpercentage. Dit zijn inwoners die na aanmelding niet verschijnen op de fysieke afspraak voor intake. In het stuk van het college wordt aangegeven dat Berenschot dit mogelijk verklaart door de reistijd naar Hoofddorp, al meermaals aangehaald. En dat de gemeente samen met Verder gaat onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om bij de intake rekening te houden met die reistijd. Voorzitter, heel fijn dat dit gedaan wordt, maar u hoort het vast al, onze maar. In de evaluatie zelf staat namelijk wel degelijk iets anders, namelijk dat Verder verder onderzoek gaat doen naar de mogelijke oorzaak van de 'no-shows' – voor de mensen die mee willen kijken, pagina 9 – en dat de reistijd een mogelijke oorzaak kan zijn. Voorzitter, mijn fractie vindt dit twee conflicterende uitspraken en hoort graag van het college welke nu de juiste is; die uit de samenvatting van het college, namelijk 'Verder gaat onderzoek doen naar welke mogelijkheden er zijn om bij de intake rekening te houden met die reistijd', of die in de evaluatie geformuleerd staat, namelijk 'Verder gaat onderzoek doen naar welke mogelijke oorzaken ten grondslag liggen aan de no-shows en reistijd wordt hierin meegenomen als mogelijke optie'? Wij horen graag van de portefeuillehouder welke formulering nu de juiste is.
Dan het tweede onderwerp, de evaluatie pilot Eropaf. Hier kunnen we kort over zijn. Er zijn prachtige resultaten behaald, zowel aan de financiële kant, als aan de menselijke kant. Een waardevolle aanvulling binnen het schuldhulpverleningstraject. HAP wil de portefeuillehouder dan ook warm aanbevelen om de pilot om te zetten naar een vast onderdeel binnen ons hulpverleningsaanbod. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik kijk even wie er op staat en dat is mevrouw Van de Meeberg van de fractie D66. Het woord is aan mevrouw Van de Meeberg.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Dank u wel voorzitter. Ik hoorde mijnheer Koning een beschrijving geven van de kosten die het met zich meebrengt om huisuitzettingen te doen en mensen uit de schuldhulpverlening te halen en wat het de maatschappij oplevert als we dat goed doen. Het is populair om dit soort zaken in cijfers te vatten en in euro's te vatten maar de consequenties van schulden en

mensen daarbij helpen, zijn vele malen groter dan alleen maar financieel. Het belang van de schuldhulpverlening is enorm.
Nu lezen we dat het niet helemaal lekker gaat en dat lijkt te komen, staat onder andere in het rapport, door een wat rommelige organisatie bij de gemeente Haarlemmermeer. Ik hoor daar graag een reflectie op van onze wethouder.
We hebben technische vragen gesteld, mevrouw Van Goethem verwees daar al naar. Mijnheer De Ruiter stelde eigenlijk dezelfde vraag. Voor mijnheer De Ruiter, die staan gewoon in de mail en de antwoorden ook, maar dat was een feitelijk antwoord op de vragen die wij hebben gesteld. Wij vroegen ons af of de wethouder ook nog een reflectie kan geven op die antwoorden die zijn gegeven. Dus niet alleen maar feitelijk weergeven wat het is, maar wat vindt hij daar nou eigenlijk van?
Vroegsignalering is hartstikke belangrijk. Dat is meerdere malen genoemd, ook door andere fracties. Maar eigenlijk ben je dan al te laat. Want dan is er al een schuld, dan is er al wat aan de hand is. Dus wat wil je nou? Preventie. Ook GroenLinks heeft dat al eerder genoemd. Er zijn vele organisaties die daaraan meewerken. Bijvoorbeeld MoneyWays, die gaan naar middelbare scholen en mbo's om te praten over hoe je voorkomt dat je in de schulden komt. Over die preventie hebben we eigenlijk niet zo veel gelezen en daar zou ik het eigenlijk in de tweede termijn ook over willen hebben met elkaar. Want daar moeten we wel op blijven inzetten, wat ons betreft. En ik hoop dat we dat met elkaar eens zijn.
Er is een motie geweest, ooit, in ieder geval van de PvdA, over de verkorting van de aflosperiode. En nu lezen we in dit stuk dat de uitvoering daarvan misschien een beetje zijn doel voorbijschiet en dat er toch wel schuldeisers zijn die daar niet graag aan mee willen werken. Dat is natuurlijk niet de bedoeling geweest. Ga ik dat nou elke week zeggen, 'de bedoeling'? Daar moet ik een beetje op letten. Maar dat is niet de gedachte geweest achter die motie, vermoed ik, van de PvdA. Daar zou ik het heel graag ook even over willen hebben in de tweede termijn; hoe gaan we daar nou eigenlijk mee om en is het wel verstandig? En misschien kan de wethouder ook daarover een reflectie geven; hoe verhoudt zich dat nu tot elkaar, die verkorte aflosperiode en schuldeisers die daar niet graag aan mee lijken te willen doen?
Ik wil graag positief afsluiten en dat is met het voorkomen van de huisuitzettingen van huurders met problematische schulden. Dat is een prachtige pilot. Die moeten we echt voort blijven zetten wat ons betreft en die levert heel mooie resultaten op.
Kortom, even samenvattend. Ik zou heel graag een reflectie willen van onze wethouder op de rommelige gang van zaken zoals die wordt geschetst in de in het stuk van Berenschot, de gegeven antwoorden en de inkorting van de aflosperiode en dan ga ik heel graag met de collega's in discussie in de tweede termijn. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Ik heb nog op mijn lijstje nog staan mijnheer Beusenberg en mijnheer Sidali als laatste. Mijnheer Beusenberg, die stond al op.

De heer BEUSENBERG: Dank u wel voorzitter. Uit de rapportage blijkt dat we belangrijke stappen vooruit hebben gezet. De samenwerking met de uitvoerder Verder is verbeterd en enkele knelpunten uit eerdere jaren zijn opgelost. Ook zien we dat Eropaf in 2023 maar liefst 51 huisuitzettingen heeft weten te voorkomen wat niet alleen persoonlijk leed heeft bespaard, maar ook hoge maatschappelijke kosten heeft voorkomen. Voor de toekomst is het duidelijk: deze aanpak heeft zijn waarde bewezen.
Toch blijven er ook uitdagingen. Het hoge uitvalpercentage bij de schuldhulpverlening baart zorgen. Reistijd naar Hoofddorp wordt hierbij genoemd als een drempel. Dit is een concrete kans voor de portefeuillehouder. Waarom bieden we geen intakegesprekken aan op de locatie of zelfs thuis? Daarmee verlagen we de drempel en voorkomen we dat mensen afhaken.
Daarnaast is de lage klanttevredenheid van 6,1 een duidelijk signaal. Personeelsverloop bij Verder is hier een belangrijke oorzaak. De vraag is of we genoeg doen om te zorgen voor continuïteit en kwaliteit in de dienstverlening. Dit verdient onze volle aandacht, want de inwoners om wie het gaat, hebben juist behoefte aan stabiliteit.

Kortom, voorzitter, we hebben een stevige basis gelegd, maar er blijft werk te doen. Het is aan ons om ervoor te zorgen dat iedereen in Haarlemmermeer toegang heeft tot hulp die werkt zonder onnodige barrières. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik dank u wel en ik kijk naar mijnheer Sidali die ook al deze kant op komt lopen. Het woord is aan mijnheer Sidali namens de PvdA.

De heer SIDALI: Voorzitter, waar zal ik eens beginnen? Dat dacht ik bij het bedenken van wat ik zou gaan zeggen over deze evaluatie. Ga ik het hebben over cijfers, over het werk dat door al die andere instanties wordt gedaan? Waarvoor dank overigens aan al die instanties die iedere dag weer bezig zijn om onze mensen die in een moeilijke situatie zitten, weer een volwaardig leven te brengen. Ik zou het ook kunnen hebben over hoe vervelend het is voor de schuldeisers, dat ze het geld niet voor het volle pond terugkrijgen. Voorzitter, in de evaluatie ligt alle nadruk op de rol van anderen. Dat is wel iets waar ik het graag over zou willen hebben. Hoe kan het dat we het als overheid in deze evaluatie vaak hebben over anderen en heel summier over onszelf als gemeente? Vanuit het idee dat schulden iemand niet schuldig maken, dat we dit probleem samen als gemeente moeten klaren met al die organisaties en vrijwilligers die armoede en schulden bestrijden, dat een overheid die je weer kunt vertrouwen, één gezicht en één contactpersoon heeft, waarbij we als gemeente schulden zo veel mogelijk voorkomen, goede begeleiding geven en nazorg fixen.
Voorzitter, vroegsignalering is een wettelijke taak van de gemeente met als doel schulden en geldproblemen zo vroeg mogelijk te signaleren en aan te pakken. De gemeente zou juist de signalen moeten oppakken van vastelastenpartners die kunnen wijzen op financiële problemen bij de inwoner. Het gaat om vroeg, vroeger, vroegst eropaf. Want bij Eropaf hebben mensen al een schuld opgebouwd. Is de portefeuillehouder het met de PvdA eens dat we zelf als gemeente hier werk van moeten maken? Dat we meer onze eigen rol moeten invullen en naast onze inwoners moeten gaan staan op een veel eerder moment?
Voorzitter, we moeten niet vergeten dat de overheid zelf ook debet is aan de hoogopgelopen schulden van deze inwoners. De Rijksoverheid is er een van. Dat is een van de grootste schuldeisers, voor wie dat niet wist. Ook de gemeente kan veel eerder ingrijpen dan nu het geval is. Wijs meer naar jezelf. Wijs meer naar mezelf, in plaats van naar de ander. En dat gebeurt nu niet omdat je de ander vraagt om het voor je op te lossen. En als het dan niet helemaal naar tevredenheid gaat, ligt het aan de ander. Ja. Zo zijn we dan weer terug bij af.
Voorzitter, ik wacht op het moment, tot slot, dat we unaniem gaan zeggen 'wij gaan als gemeente de schuldhulp in eigen beheer uitvoeren in plaats van het nog langer uit te besteden'. Wanneer gaat het college hierover een besluit nemen? Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan heb ik alle partijen die aanwezig zijn aan het woord gehad. Ik merk op voor de notulen dat EEN Haarlemmermeer en GEZOND Haarlemmermeer niet aanwezig zijn bij dit sessiedebat en dan geef ik het woord aan de portefeuillehouder, de heer El Idrissi namens het college.

Wethouder EL IDRISSI: Dank voorzitter, voor het woord. Dank ook voor alle bijdrages van alle fracties op dit zo belangrijke thema. De evaluatie van Schuldhulpverlening 2023 en de evaluatie van de pilot Eropaf. Ik zeg met nadruk '2023', want we zitten inmiddels al in 2024 hebben we naderen 2025. Dit was natuurlijk een evaluatie vanuit de gedachte, maar niet alleen de gedachte want het was wel duidelijk, dat er ontzettend veel klachten bij Verder, toentertijd PLANgroep genaamd, waren. Daar maakten we ons met zijn allen ook ontzettend veel zorgen over en dat was ook de aanleiding om deze korte en compacte evaluatie te doen over 2023. In de tussentijd is er ontzettend veel gebeurd. Ik heb het een aantal fracties ook horen zeggen. We hebben ontzettend veel verbeteringen kunnen laten plaatsvinden en ik ben er echt ontzettend trots dat we mooie stappen hebben gemaakt op vele fronten.

Als ik even naar deze evaluatie zelf kijk, dan is het belangrijk om niet alleen stil te staan bij wat goed gaat, maar ook heel kritisch te kijken naar waar die verbetering mogelijk is. Naar die verbeteringen ben ik ook op zoek, tenminste, daar zijn we als gemeente naar op zoek. Deze evaluatie zal ons daarbij ontzettend goed helpen. Want we weten allemaal dat we op 1 januari 2026 het schuldhulpverleningstraject zelf gaan uitvoeren. Dat is iets waar wij als raad, denk ik, ontzettend trots op zijn. En ten tweede is het belangrijk voor onze inwoners omdat we veel meer en kortere lijntjes hebben met onze minimaregeling die bijvoorbeeld niet goed gebruikt worden. Van maar 60% van onze minimaregelingen wordt gebruikgemaakt. Dat is een mooi kort lijntje; als je mensen direct kunt toeleiden naar bijvoorbeeld minimaregelingen, kun je ze ook goed en veel beter helpen.
Over de stijging van het aantal aanmeldingen is al wat gezegd. Het is positief om te zien dat steeds meer mensen de weg weten te vinden naar ons als gemeente en het vertrouwen hebben om die hulp te ontvangen. Dat bewijst ook dat onze inspanningen om schuldhulp toegankelijker te maken effect hebben.
De evaluatie geeft ook wat aan over het vroegtijdig afhaken van mensen. Ja, dat is iets waarvan ik ook zeg 'daar moeten we veel beter op in gaan zetten'. Het maakte mij namelijk ook niet heel erg blij toen ik dat zo hoorde. Het moet namelijk niet zo zijn dat mensen niet geholpen worden tijdens zo'n traject.
Het schuldhulpverleningstraject bestaat uit een aantal facetten. Eén is de intake. Vervolgens komt de stabilisatie. Vervolgens komt het schuld regelen en daarna komt de nazorg. De pilot Eropaf is iets dat we erbij doen. Preventie, vroegsignalering zit niet in deze evaluatie. Het zit ook niet in het schuldhulpverleningstraject, maar dat is wel de evaluatie die door de raad is gevraagd. Wij als gemeente vinden het belangrijk dat die vroegsignalering ook in het nieuwe beleid wordt meegenomen. We zijn nu ook bezig te kijken 'hoe kunnen we vroegsignalering beter inzetten, in die preventie zitten?' Een aantal fracties heeft het ook zo genoemd 'hoe kunnen we voorkomen dat mensen in de schulden komen?' Daarvoor zijn we nu ook met een onderzoek bezig. De punten die daaruit komen nemen we mee richting 2025, medio 2025, wanneer we dus met nieuw beleid richting de raad komen.
Dat hoge percentage – HAP had het er ook over – dat blijven we gewoon nauwlettend volgen; hoe komt het nou dat zo veel mensen uitvallen en waar vallen mensen dan uit? Gebeurt dat in de intake? Gebeurt dat in de stabilisatie? Gebeurt dat in het schuldregeling of in de nazorg? De verklaring was gegeven vanuit de evaluatie dat het zou kunnen zijn dat de reistijd een mogelijke verklaring is, maar we gaan dus dat onderzoek wel laten plaatsvinden om te kijken 'waar zit een mogelijke trend?' Wellicht zit het in een bepaald traject of een onderdeel van het traject. En daar kunnen we dan een vervolgactie op inzetten. Dan het matige cijfer van die 6,1. Inderdaad, aan de magere kant en dat heeft inderdaad te maken met dat personele verloop bij Verder. Dat is dus in 2023 zo geweest. We zijn nu inmiddels verder en het aantal klachten is inmiddels gedaald en de personele bezetting is weer op orde.

De VOORZITTER: U heeft het over de verloop. Maar mevrouw Van de Meeberg kwam ook aangelopen.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Een soort verloop, dank u wel voorzitter. Ik hoor de wethouder zeggen 'we houden de uitval nauwlettend in de gaten'. Dat is verstandig, denk ik. Maar je zou ook gewoon kunnen vragen aan de mensen die uitvallen waarom dat is gebeurd. Je zou een iets actievere houding daarin kunnen aannemen. Ik vroeg me af of de wethouder daar ideeën over heeft.

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder EL IDRISSI: Dat doen we ook. En de belletjes worden ook gedaan. Het is niet zo dat als iemand uitvalt of er is een no-show, we zeggen 'veel plezier en zoek het voor de rest maar uit'. We blijven bellen en aangeven dat het belangrijk is dat diegene komt en waar dan bepaalde hulp in nodig is. Maar het is soms ook zo dat mensen bewust kiezen om geen contact op te nemen. Dus dat ze gewoonweg niet opnemen. We kunnen mensen niet dwingen om de hulp te aanvaarden die we heel graag willen bieden. Dus als mensen daarvoor kiezen, kun je niet anders dan het even laten gaan.

De VOORZITTER: Dat leidt wel tot een vraag, een vraag van mevrouw Van Goethem.

Mevrouw VAN GOETHEM: Ja, dank u wel voorzitter. Ik weet even niet zo goed waar ik moet beginnen, want ik merk dat ik ook heel erg boos ben omdat het net lijkt alsof de wethouder de urgentie niet voelt die deze mensen ook voelen. Maar ik denk dat dat mijn interpretatie is en dat de wethouder die wel degelijk voelt.
Allereerst had u het net over het nieuwe beleid en dat dat medio 2025 naar ons toekomt. Kunt u er iets specifieker over zijn wanneer dat ongeveer komt? Liefst met een 'Q'?
En daarnaast geeft u aan 'we zijn bezig met het ontwikkelen daarvan en vroegsignalering zal daar een groot onderdeel van worden'. Maar vroegsignalering was van deze evaluatie weer geen onderdeel. En u weet niet zeker of de no-show ligt aan de verdere afstand naar Hoofddorp. Maar wij hebben op dit moment vrijwilligersorganisaties in bepaalde kernen werken die weten of die no-show ligt aan het feit dat de afstand er is ja of nee. Dus neemt u dat dan wel mee in het nieuwe beleid?

Wethouder EL IDRISSI: Mevrouw Van Goethem, we nemen alles mee in het beleid. We proberen ook vandaag zo veel mogelijk te horen vanuit de verschillende fracties wat we eventueel mee zouden kunnen nemen als verbetering. Ik begrijp niet precies waar die boosheid vandaan komt, maar hier staat wel een wethouder die staat voor de mensen die die hulp nodig hebben. Ik heb me volgens mij over alle onderdelen als het gaat om schuldhulp altijd zo uitgesproken dat ik die mensen zo goed als kan wil helpen, maar er zijn ook momenten dat je soms moet loslaten omdat mensen gewoonweg niet geholpen willen worden. En dat was het antwoord op de vraag van D66. U kunt uw vraag…

De VOORZITTER: Volgens mij is dat niet aan de orde, u was bezig met de 6,1 volgens mij.

Wethouder EL IDRISSI: Dank voorzitter voor het woord. De onvoldoende had inderdaad te maken met het personele verloop. Dat is nu wel weer op orde. Dus terug refererend naar 2023, daar ging dat inderdaad niet goed, in 2024 loopt het stukken beter.
Dan de pilot Eropaf. Ik hoorde een aantal fracties aangeven dat dat inderdaad een succesverhaal is, iets waar we ontzettend trots op kunnen zijn. Natuurlijk mogen mensen niet in zo'n situatie komen. Als u het mij vraagt, is het belangrijkste van schuldhulp ten eerste het voorkomen van schulden maken. Dat is natuurlijk dat je inzet op preventie. Vervolgens, als mensen in de schulden komen, wil je ze zo goed mogelijk helpen middels dat traject. En er is de nazorg. Dus dat je mensen als ze uit de schulden komen, wel begeleidt om ze niet weer in de schulden te laten komen. Dat zijn de drie belangrijkste elementen van hoe wij als gemeente de schuldhulpverlening willen vormgeven.

De VOORZITTER: Volgens mij leidt dat laatste nog tot een reactie, maar ik weet het niet zeker. Mevrouw Van de Meeberg.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Ik had het idee dat de wethouder aan het afronden was. Nee? Oké, dan wacht ik nog even.

De VOORZITTER: Dan geef ik het woord aan mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Even zodat het geen semantische discussie wordt, voorzitter. Ik hoor de portefeuillehouder iedere keer zeggen dat 'we, we, we'. Maar is dat 'we' de gemeente of is 'we' de mensen die u daarvoor aangesteld heeft? Dat zou ik wel willen weten want mijn vraag ging juist meer over 'pak dat nou als gemeente, als 'we', zelf op'. Maar wie is in dit geval nou iedere keer 'we'?

De VOORZITTER: Wie is 'we', wethouder?

Wethouder EL IDRISSI: Eigenlijk is het heel simpel, mijnheer Sidali. 'We' is natuurlijk met alle organisaties met wie dit samen doen, die ons hierbij helpen. Dus Verder is onze uitvoeringsorganisatie die het schuldhulpverleningstraject in de verschillende fases verzorgt. Daarbij heb je natuurlijk ook Humanitas, Schuldhulpmaatje die in de preventie ontzettend goed werk leveren. We hebben natuurlijk ook MeerWaarde dat ontzettend goed werk levert middels de sociale werkers die echt in de pilot Eropaf samen met de woningcorporaties aan deuren kloppen en makkelijk binnenkomen. Daar hebben wij geen onderdeel in. Dat is misschien ook wel de reden voor het succes, dat mensen die deur wel open doen, want ze zien het gezicht van de gemeente niet, maar juist dat van MeerWaarde en van een uitvoeringsorganisatie. Maar dat zijn allemaal partijen die ervoor zorgen dat mensen uit de schulden blijven als ze in de schulden komen, dat ze goed worden geholpen en goed worden begeleid en die nazorg is ontzettend belangrijk, zodat mensen uit de schulden blijven.

De VOORZITTER: Dat leidt toch tot een vervolgvraag. Mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Dank u wel voorzitter. Begrijp ik dan goed dat mensen wantrouwig zijn ten opzichte van de gemeente en niet ten opzichte van die instanties? Want dan hebben we wel een probleem met elkaar.

De VOORZITTER: Mijnheer Sidali.

Wethouder EL IDRISSI: Ik hoef u niet te vertellen dat het wantrouwen naar een overheid, het rijk of een lokale overheid ontzettend groot is bij onze inwoners. Dat is landelijk ook zo en het is onze taak om dat vertrouwen terug te winnen. Maar het is wel zo dat het gebrek aanwezig is en het is zo dat mensen vaak aangeven dat als er een gemeente voor hun deur staat, ze dan vaak wat angstig worden. Dat is ook wel logisch en goed te verklaren met de toeslagenaffaire die we hebben gezien, dat mensen daar ontzettend angstig voor zijn. Dat is een feitelijk gegeven.

De VOORZITTER: Mijnheer Sidali, wilt u daar een reactie op geven, richting het college richting de raad misschien?

De heer SIDALI: Misschien moeten we het daar straks nog even over hebben in de tweede termijn. Maar als het college en de portefeuillehouder dit constateert, kun je dus zeggen dat je kunt werken aan het vertrouwen van onze inwoners in de overheid. En als ik de wethouder hoor zeggen dat we in 2026 dit allemaal zelf gaan doen hebben we binnen een jaar nog echt heel veel werk te doen om dat vertrouwen terug te krijgen van de mensen. Dan zou ik daar maar als de wiedeweerga mee beginnen. Dat vraag ik dan via u, voorzitter, aan de portefeuillehouder.

De VOORZITTER: Ik hoor daar geen vraag meer in.

Wethouder EL IDRISSI: Inderdaad, ik denk dat het een goed punt is, mijnheer Sidali. Ik heb altijd van mijn moeder geleerd dat je niet moet rennen voordat je kunt lopen. We hebben nu eenmaal gekozen voor het feit dat we het zelf gaan doen en we hebben daar ook een bewuste keuze in gemaakt dat we het schuldhulpverleningstraject zelf willen gaan doen, maar dat vroegsignalering nog wel buiten de deur blijft. Puur om ons tijd en ruimte te geven om goed te worden in die dingen die zo belangrijk zijn. De verbeteringen die we in de evaluatie naar boven halen, nemen we ook mee in het nieuwe beleid 2025.

De VOORZITTER: Gaat u verder. Volgens mij waren er nog een paar vragen gesteld, of heeft u het afgerond? Ja, mevrouw Van de Meeberg?

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Ja, ik ga de portefeuillehouder helpen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van de Meeberg.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Ik had een reflectie gevraagd van de wethouder op drie punten. Het ging over de rommelige gang van zaken bij de gemeente, of in ieder geval de indruk die daarover is. De technische vragen of de antwoorden op de technische vragen die zijn gegeven. Want die zijn heel feitelijk en ik vroeg me af 'wat vindt de wethouder daar nou van?' En de inkorting van de aflosperiode. Daar zou ik ook nog graag een reflectie op zien. Ik nodig mijnheer Sidali eigenlijk ook voor de tweede termijn uit om het daarover te hebben. Maar ik ben ook heel benieuwd hoe de wethouder daarover denkt. Dus het zijn nog drie punten waar ik heel graag antwoord op zou willen krijgen.

De VOORZITTER: Ja, ik zit even te kijken, zal ik dat eerst maar doen? Dat is handig. Anders moet de heer Sidali vijf vragen onthouden. Ik schat hem hoog in hoor, maar ik denk dat dat drie misschien makkelijker is en dan doen we daarna de andere vragen. De heer El Idrissi, sorry, wethouder.

Wethouder EL IDRISSI: Ik wil er geen grap over maken. Ik houd me in.

De VOORZITTER: De heer El Idrissi, de wethouder. Ik ga gewoon 'de wethouder' zeggen, dat maakt het makkelijker.

Wethouder EL IDRISSI: Dank voorzitter, u stelde inderdaad een aantal vragen en ik denk dat het misschien goed is om… U vroeg mij om een reflectie en ik denk dat ik daarover kan zeggen dat als het gaat om die korte aflosperiode, dat enerzijds voordelen met zich meebrengt. Want mensen zijn gewoonweg sneller uit hun schulden en ze kunnen weer door. Het geeft een bepaalde rust, een bepaalde stabiliteit, dus die achttien maanden is ontzettend fijn. Tegelijkertijd zien we nu ook in de praktijk dat heel veel schuldeisers niet akkoord gaan met het kleine bedrag dat nu wordt voorgeschoten want ze moeten de totale schuld in een kortere periode aflossen. Dus het heeft ook gewoonweg nadelen. Die doorlooptijd, waar u het over heeft, ook in uw in uw vragen, wordt wat langer omdat we er gewoonweg samen niet helemaal goed uitkomen.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Dat was één.

De VOORZITTER: Dat was één en dan nog de reflectie…

Wethouder EL IDRISSI: Ik geloof dat die doorlooptijd… Als ik even terugga naar de technische vragen die u stelde, want ik moet nu even terug naar de eigenlijke tekst, was dat over de doorlooptijd en de aflosperiode. U vroeg daar een reflectie op. Ik heb ze denk ik proberen in één keer mee te nemen, maar als u zegt 'het was een ander verhaal in de antwoorden op die technische vragen', dan moet ik even heel snel terug…

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Ik ga helpen. De andere technische vraag was over het gesprek op locatie. Het antwoord was 'dat nemen we mee'. Maar ik vroeg me af: wat vindt de wethouder daar nou van? Is dat een goed idee of niet?

Wethouder EL IDRISSI: Dank u mevrouw Van de Meeberg. Ik zat even snel terug te denken, was dat een onderdeel van uw technische vragen? Oké, fantastisch. De vaste locatie van Verder. Ze hebben een vaste locatie, dat is één. Verder heeft een vaste locatie, dat is namelijk bij de Polderlanden. Daar hebben zij dus ook verschillende spreekkamers waar mensen kunnen komen. Op locatie zou eventueel een optie kunnen zijn. Laten we ook dat onderzoek even afwachten; wat komt daar nou precies? We

hebben gekeken en gezien dat de reistijd een verklarende reden zou kunnen zijn waarom mensen niet deze kant op komen en het zou kunnen verklaren waarom het aantal no-shows zo hoog is. Tegelijkertijd zeg ik 'laten we even het onderzoek afwachten om te zien waar ze precies uitvallen in het schuldhulpverleningstraject'. Wellicht heeft het een andere reden dan alleen maar de reistijd. Van daaruit kunnen we weer verder kijken.

De VOORZITTER: Is dat voldoende?

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Nee, want ik had nog een vraag. Maar ik heb nog steeds niet echt gehoord of het nu echt een supergoed idee is.

De VOORZITTER: Dat moet uit het onderzoek blijken, heb ik gehoord.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Daar kunnen we natuurlijk de Maatvastlocaties perfect voor gebruiken om gewoon dichter op de inwoners te komen. Maar goed, dat is een idee.
Ik wilde nog heel graag een reflectie van de wethouder op het volgende. Het lijkt erop, uit het rapport, dat er een soms wat rommelige gang van zaken bij de gemeente is die ten grondslag ligt aan wat problematiek bij de uitvoering en misschien wel de uitval van trajecten. Ik vroeg, en mijnheer Sidali vroeg er ook al om van, kijk ook naar onszelf. Wat vindt de wethouder daarvan?

De VOORZITTER: Portefeuillehouder El Idrissi.

Wethouder EL IDRISSI: Ik denk dat dat in 2022/2023 echt wel speelde, die rommelige houding binnen de gemeente en onze uitvoeringsorganisaties. Daarin hebben we echt verbetering kunnen maken. Dus die rommeligheid is er in mijn optiek wel enigszins uit. We hebben stevig contractmanagement op Verder zitten. We hebben verschillende KPI's op Verder zitten. We hebben per kwartaal verschillende momenten dat we bij elkaar komen en de klachten afhandelen. Dus wat dat aangaat, zijn de verhoudingen zeker beter dan in het jaar 2022.

De VOORZITTER: Dan zijn er nog andere vragen nog niet voldoende beantwoord zijn, merk ik. Ik geef daarvoor eerst het woord aan mevrouw Van Goethem.

Mevrouw VAN GOETHEM: Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb denk ik nog te veel vragen, dus ik zal een aantal ook schriftelijk of technisch stellen. Maar de vragen waar ik nu wel graag antwoord op zou willen…

De VOORZITTER: Die voor het debat belangrijk zijn.

Mevrouw VAN GOETHEM: Die voor het debat belangrijk zijn, inderdaad voorzitter, gaan erom dat ik net nog vroeg of de wethouder een inschatting kon maken in welke Q van 2025 wij het nieuwe beleidsplan kunnen vinden. En de tweede vraag die, denk ik, voor vanavond van belang is, heeft met Eropaf te maken. Eropaf was een pilot. Die is nu afgelopen en dat zou betekenen dat we in heel 2025 dus geen Eropaf hebben. Dus wat heeft de wethouder van ons als raad nodig om te zorgen dat die pilot nog een jaar doorgaat? Zodat we daar misschien in 2026 een regulier of structureel iets van kunnen maken?

De VOORZITTER: Portefeuillehouder.

Wethouder EL IDRISSI: Dank voor uw twee prachtige vragen mevrouw Van Goethem.
Uw laatste vraag gaat over 'hoe kunnen we de pilot Eropaf inbedden in onze eigen organisatie en structureel meenemen in plaats van incidenteel?' Het was een pilot voor een aantal jaren. Je ziet nu dat het echt een succesvolle pilot is geweest. We hebben nog een jaar geld, € 150.000,00 voor 2025. Dus

volgend jaar bij de Voorjaarsrapportage 2025 hopen we ook met het nieuwe beleid mee te nemen dat Eropaf structureel wordt meegenomen en dan is het ook aan de raad om daar ook echt structureel geld voor vrij te maken.
En dan uw eerste vraag, die gaat over 'wanneer kunt u specifiek komen met dat beleid?' Ik zeg medio 2025, dat kan inderdaad rond Q1/Q2 zijn. Ik denk Q2 eind.

De VOORZITTER: Ik zie mevrouw Mees, maar ik zag dat met name de opmerkingen van de heer El Idrissi over de pilot nog wat extra vragen opriep. Zullen we dat blokje eerst afronden of wilde u ook wat zeggen over de pilot? Ja, het woord is aan mevrouw Mees.

Mevrouw MEES: Ja, dank u wel, voorzitter. Het ging bij mij eigenlijk ook even over de financiering van de pilot en over hoe nu verder. Ik heb in mijn bijdrage gevraagd 'kan de wethouder, als we het gaan hebben over hoe verder na 2025, aangeven hoe die maatschappelijke kosten zich vertalen; voor wie zijn de besparingen die we uiteindelijk voor elkaar krijgen?' Want dat werd uit het stuk niet helemaal helder. En er wordt een bedrag gegeven van ongeveer € 80.000,00 dat het scheelt. Maar hoeveel besparen we en wie bespaart? Kunt u dat dan meenemen op het moment dat u ons bij de voorjaarsrapportage daarover gaat informeren?

De VOORZITTER: Een simpel ja of nee.

Wethouder EL IDRISSI: Ja zeker, ja, dat kan ik meenemen. De kosten die u bij de vragen terugziet, maar ook in het stuk terugziet, zijn maatschappelijke kosten die er eventueel zouden kunnen zijn. Dus stel, je voorkomt een huisuitzetting en stel je had het niet gedaan, dan had je daar bijvoorbeeld allerlei maatschappelijke of psychische problematiek die er dan ook vaak bij komt kijken, maar ook allerlei andere zaken die dan ook om de hoek komen kijken. Maar dat is dan per huishouden afzonderlijk anders, om het zo te zeggen. Je kunt dat niet zo pinpointen als 'dat is het bedrag dat je dan bespaart als je een huisuitzetting voorkomt'.

De VOORZITTER: Mevrouw Mees, vervolgvraag.

Mevrouw MEES: Ja, is het wel mogelijk om aan te geven 'dit zijn besparingen voor de gemeente of voor andere instanties?' Om iets meer te specificeren waar we dan effectief geld overhouden en waar niet?

Wethouder EL IDRISSI: Als u dat specifiek echt wilt terugzien, dan kunnen we dat best doen. Maar u moet zich voorstellen dat als je een huisuitzetting voorkomt die een gezin betreft met jonge kinderen, er vaak ook andere problematiek speelt. Als dat gebeurt, zouden er allerlei problemen ontstaan op het gebied van jeugdzorg, op het gebied van psychische problematiek misschien en zo kan ik nog wat andere zaken opnoemen. Dat voorkom je door mensen gewoon in hun eigen huis te laten te blijven wonen en de kinderen ook in de omgeving te laten leven die ze gewend zijn. Maar in die maatschappelijke kosten moet u ongeveer denken. Maar als u zegt 'ik wil daar wel een specificatie van hebben of een soort van casusachtig iets', dan kunnen we daarnaar kijken.

De VOORZITTER: Mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Ja voorzitter, ik heb ooit eens een keertje voorgesteld om jaarlijks een potje te hebben waarmee je gewoon voor de zeer schrijnende gevallen in één keer de schulden kunt afkopen. Dat had ook met die € 150.000,00 gekund, maar goed, ik begrijp dat de portefeuillehouder dat nodig heeft voor de pilot. Maar als de portefeuillehouder zegt 'het gaat zo goed en het is zo'n goede pilot en we willen dit gewoon structureel inbedden', begrijp ik niet voorzitter, dat hij het dan vervolgens neerlegt bij de raad om geld te zoeken. Dan ga ik ervan uit dat het college met een voorstel komt om te zeggen 'dit is wat

we gaan doen. Dit is wat we gaan doen'. Het kan niet zo zijn dat ik de begroting ga amenderen en zeg 'goh, ik heb nog geld nodig voor de schuldhulpsanering'. Begrijp ik de wethouder dan verkeerd, of bedoelt hij toch echt dat hij met een voorstel komt?

De VOORZITTER: Dat ga ik niet voor hem invullen, dat gaan we aan hem vragen.

Wethouder EL IDRISSI: Dank voorzitter. Het is wel de bedoeling, mijnheer Sidali, via u, voorzitter, dat wij inderdaad met een voorstel komen. Dus wij hopen inderdaad voor de pilot Eropaf medio 2025 met een goed voorstel te komen, nieuw beleid vorm te geven waarin de pilot Eropaf structureel wordt meegenomen. Dan is het natuurlijk ook de kwestie 'zijn er middelen die we hiervoor vrij willen maken?' Het is natuurlijk wel een optioneel verhaal. Ik stel het voor als college, of tenminste, dat is ook iets dat we als college met elkaar moeten bespreken. Maar dan is de raad natuurlijk ook aan zet om te zeggen 'ja, we willen het. We vinden het namelijk van een fantastische pilot', of 'nee, we willen het toch niet'. Maar die discussie is te allen tijde aan de raad. U bent het hoogste orgaan en u moet dat bevestigen om het op die manier vorm te geven.

De VOORZITTER: Dat leidt toch nog tot een vraag bij mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Dank u wel, voorzitter en dank voor het antwoord en volgens mij kan hier gewoon 'ja' of 'nee' op geantwoord worden. Komt het college met een voorstel? Komt er een collegevoorstel?

De VOORZITTER: Komt er een collegevoorstel? De heer El Idrissi.

Wethouder EL IDRISSI: Ik geloof dat ik dat in mijn eerste zin ook zo aangaf. Wij komen met een collegevoorstel waarin we de pilot Eropaf graag structureel willen meenemen.

De VOORZITTER: Dat was een 'ja'.

Wethouder EL IDRISSI: En dan is de raad aan zet om daar een besluit over te nemen.

De VOORZITTER: Maar het was een 'ja'. De heer Soellaart.

De heer SOELLAART: Dank u voorzitter, ik was toch nog even benieuwd. We hebben het gehad over dat er minder mensen geholpen kunnen worden door de verlaging van die termijn naar achttien maanden. Maar ziet u dan toch andere knoppen waar je aan kunt draaien om de verlaging van het aantal mensen dat geholpen kan worden juist op peil te houden? Ik stelde zelf voor: achttien maanden en 36 maanden maar dat kan misschien niet. Maar heeft u andere opties zodat u deze kwetsbare mensen goed kunt helpen?

Wethouder EL IDRISSI: Het is wettelijk zo dat die aflosperiode toentertijd van 36 naar achttien maanden is gegaan. Het is gehalveerd. Dat is wettelijk zo. Je kunt niet zeggen 'we gaan een traject van 36 maanden belopen'. Ik gaf net ook al aan aan D66 dat ik een groot voorstander ben van de halvering van die aflosperiode omdat het mensen sneller perspectief geeft op een financieel gezond huishoudboekje en op een financieel gezond leven. Dat is iets waard. Dus ik denk dat dat wel goed is. U vraagt zich nu af 'hoe kunnen we daar nog meer mensen mee helpen?' Ik denk dat je sowieso aan die knop niet moet draaien, er zullen vast wel andere knoppen zijn, maar die heb ik nu niet een-twee-drie paraat.

De VOORZITTER: Oké, ik dank ook de portefeuillehouder. Ik kijk even rond en er zijn in ieder geval geen aanvullende vragen meer. Dan is het tijd voor de tweede termijn. Ik heb geprobeerd mee te schrijven in de eerste termijn met wat er nog voor de tweede termijn over is. Ik heb twee punten die

mevrouw Van de Meeberg inbracht opgeschreven. De verkorte aflosperiode en de preventie. Ik weet niet of ik daarin gelijk heb maar ik zie haar wel opstaan, dus dan nodig ik haar uit om die achter het spreekgestoelte even in te leiden. Dan kijk ik ook even rond of er nog anderen zijn die iets hebben voor de tweede termijn. Ja, mevrouw Van Goethem in ieder geval. Nu als eerste het woord aan mevrouw Van de Meeberg.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Dank u wel voorzitter. Die verkorte aflostermijn vervalt, denk ik, want we hebben net al gehoord van wethouder dat dat een wettelijke regeling is waar we in principe niets mee kunnen doen. Dus die wil ik even laten vallen.
Het belang van preventie heeft al een aantal fracties benoemd. We hebben ook begrepen dat het van deze evaluatie geen onderdeel uitmaakt, maar ik zou wel willen vragen aan mijn collega's of zij, net als D66, het belang inzien van het voortzetten van die preventie, van die organisaties die zich daarop inzetten die langsgaan op mbo's, op scholen voor voortgezet onderwijs om te vertellen aan jongeren hoe je voorkomt dat je in de schulden te raakt. En wellicht ook aan andere mensen dan alleen jongeren.

De VOORZITTER: Zijn er anderen die het belang van preventie ondersteunen, dan wel niet ondersteunen? Ik kijk even rond. Ik geef als eerste woord aan mevrouw Elfers.

Mevrouw ELFERS: Dank u voorzitter. Ik ging ervan uit dat het hierheen ging, maar toen u zei 'ik kijk even rond', ging ik twijfelen. Uiteraard. HAP roept bij bijna alles dat de preventie de key is voor heel veel zaken. Dus daar kan D66 ons zeker bij vinden, net als de andere partijen die het genoemd hebben. En de vraag van D66 ging over voortzetten, maar misschien kunnen we zelfs wel kijken – en we hopen dat de portefeuillehouder dat meeneemt in het beleid waarmee hij naar de raad komt – om het te intensiveren.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Bouwhuis.

Mevrouw BOUWHUIS: Ja. Forza! heeft het ook benoemd, het maakt inderdaad geen deel uit van deze pilot Eropaf. Er staat ook in de rapportage beschreven dat we dat niet moeten verwarren met 'vroeg erop af', maar desondanks gaat het ook over een evaluatie van de schuldhulpverlening van onze gemeente en vandaar dat we het inderdaad met elkaar eens zijn dat we ook heel erg op de voorgrond moeten zitten, dus proberen om te voorkomen dat mensen in de schulden raken. Maar we moeten ook, als mensen dan eenmaal schulden hebben en daaruit komen, mensen 'geldfit' maken, dus ze ook leren ermee om te gaan hoe ze dan in het vervolg hun financiën op een gezonde manier kunnen beheren.

De VOORZITTER: Het lijkt me dat er een lijn in komt, maar het woord is eerst aan mevrouw Van Goethem, GroenLinks.

Mevrouw VAN GOETHEM: Ja voorzitter, ik denk het wel, want ik kan me ook heel erg aansluiten bij wat de anderen net hier al over zeiden. Ik wil hier graag nog aan toevoegen dat ik ook inderdaad graag aan de wethouder en mijn mederaadsleden wil meegeven dat ik in deze hele discussie over preventie en vroegsignalering en, zoals ik mevrouw van Forza! net hoorde zeggen, nazorg, nog een beetje de netwerkfunctie van de gemeente mis. Wat GroenLinks betreft, moet daar veel meer regie op zitten van de gemeente, dus we zijn ook heel erg blij dat dat vanaf 2026 meer door de gemeente wordt overgenomen. Maar tegelijkertijd hoorden we net de wethouder in zijn beantwoording zeggen 'ja, we nemen het over, maar we gaan niet de vroegsignalering overnemen'. Daarmee mis je volgens mij een heel belangrijke schakel van preventie naar vroegsignalering, maar wellicht was dat niet waar mevrouw Van de Meeberg dit debat over wilde laten gaan.

De VOORZITTER: Er komt eigenlijk een tweede vraag bij in dit debat. Mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Dank u wel voorzitter. Gelukkig denk ik dat er niemand is die zal zeggen van 'ik ben tegen preventie of vroegsignalering', maar dat heeft wel consequenties. Dat is waar wij dan hier met elkaar over in gesprek moeten gaan; wat willen we dan aan het college meegeven om dat te bewerkstelligen? Wat heeft het college dan nodig om daadwerkelijk die preventie ook uit te kunnen voeren? Ja, daar wil ik het met de collega's over hebben. We kunnen met elkaar heel veel zeggen over preventie, maar wat hebben we nodig om dit daadwerkelijk uit te kunnen voeren?

De VOORZITTER: Mevrouw Van de Meeberg, wat hebben we nodig?

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Terechte vraag van mijnheer Sidali. Tegelijkertijd hebben we net ook gehoord over het wantrouwen jegens de overheid en mijnheer El Idrissi zei 'die is terecht'. Maar hij legde niet uit waarom die terecht is. De grootste schuldeiser is de overheid en dan komen er deurwaarderskosten en aanmaningen en al dat soort dingen meer. En dat stapelt zich op, en op, en op. En omdat die overheid de grootste schuldeiser is, is het wantrouwen heel groot. Inderdaad, als we het allemaal zelf gaan doen hebben we nog een flinke dobber als het gaat over vertrouwen. Daar moeten we het, denk ik, ook met elkaar over hebben. Hoe gaan we dat vertrouwen weer terugwinnen? Dus misschien is het wel verstandig om er nog instanties tussen te zetten, maar dat dat weet ik niet. Ik ben heel benieuwd hoe de rest daarover denkt.

De VOORZITTER: Ik ook, en ik hoor nu hoe mevrouw Van Goethem erover denkt.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel voorzitter. Wat GroenLinks betreft, is het denk ik niet een of/of situatie, maar is het een en/en situatie. Dus we hebben aan de ene kant de gemeente die er veel dichter op moet zitten. En die er op het moment dat er echt schuldhulp moet worden geboden, ook echt is en niet meer met een tussenpartij werkt. Op het moment dat het gaat om vroegsignalering, dus het vroeg in de gaten hebben van schulden, maar misschien ook daarvoor nog, het preventiegedeelte, zeggen wij 'volgens mij kun je daar beter inderdaad heel veel tussenpartijen met voldoende expertise, die verschillende doelgroepen weten aan te aan te boren en aan te spreken juist daarop inzetten'.

De VOORZITTER: Ik kijk even, mevrouw Van de Meeberg wil hier graag op reageren.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Ja, heel graag voorzitter. Dank u wel. Wat we dan nodig hebben, is subsidie en geld in de pot en daar moeten we het dan met elkaar over eens zijn in de begrotingsbehandeling.

De VOORZITTER: Ik denk dat we dat… Mevrouw Van Goethem.

Mevrouw VAN GOETHEM: Ja, dank u wel voorzitter, reagerend of misschien aanvullend op mevrouw Van de Meeberg, dat was ook exact waarom ik dus vroeg aan de wethouder wanneer hij komt met het met het beleidsvoorstel. Want we merken nu dus dat we zo meteen eind Q2, dus dan denk ik ergens in de zomervakantie, dat beleidsstuk krijgen. Dat gaan we dan waarschijnlijk pas in september agenderen. Dat is leuk, maar dan is de voorjaarsrapportage al geweest. Dus dan wil ik eigenlijk oproepen, en dat was ook een van mijn punten voor de tweede termijn: laten we dan dus nu meegeven wat er in dat beleidsstuk qua kaders zo belangrijk is. En daar zijn we nu natuurlijk dankzij mevrouw Van de Meeberg van D66 al mee begonnen.

De VOORZITTER: Dat dacht ik ook, daar zijn we mee begonnen. Mevrouw Elfers.

Mevrouw ELFERS: Dank u wel voorzitter. Even terug naar het eerste stukje van jouw – sorry, excuus, via de voorzitter – het eerste stukje van GroenLinks, want ik zit u al aan te kijken, maar dat is niet zichtbaar voor de kijker thuis. Die netwerkfunctie waar GroenLinks het over had, in relatie tussen de vroegsignalering waarvan de portefeuillehouders zojuist heeft aangegeven 'als we de schuldhulpverlening in eigen beheer gaan doen, dan doen we dat stukje, de vroegsignalering, nog niet'. Als ik het goed gehoord heb, heb ik gehoord 'dat gaan we dan nog niet doen omdat we er nog niet klaar voor zijn'. Waarmee ik er dus van uitga dat het komt. En dan was ik eigenlijk nog wel benieuwd – en daar mag de portefeuillehouder schriftelijk op terugkomen want het is denk ik wel heel erg belangrijk en ik hoop dat terug te zien in het nieuwe beleid – wanneer we dat dan wel gaan doen. Want wat dat betreft, delen we de mening van GroenLinks. Echter wel wanneer de organisatie en alles eromheen klaar is want we willen geen herhaling van allerlei zaken waardoor de overheid nog meer schade aan vertrouwen oploopt. Want ik heb wel degelijk een aantal punten gehoord waarvan de portefeuillehouder concrete voorbeelden heeft geschetst, onder andere de toeslagenaffaire, wat betreft de schade aan het vertrouwen in de overheid. We moeten dat met elkaar herstellen. Dat is wellicht lokaal iets ingewikkelder als de schade door het rijk aangericht is. Welke mogelijkheden hebben we als grootste schuldeiser? Wat kunnen we dan lokaal doen om ervoor te zorgen dat we kunnen voorkomen… Want we hebben uithuisplaatsingen voorkomen, daar hebben we net een evaluatie van gehad, maar hoe kunnen wij als overheid voorkomen dat mensen in de schulden komen, bijvoorbeeld door ons?

De VOORZITTER: Is dat een vraag aan de collega's of is het een vraag aan het college om mee te nemen in het nieuwe beleid?

Mevrouw ELFERS: Ook. Maar ik ben ook heel benieuwd, want er zitten hier genoeg mensen met deskundigheid, of zij daar een antwoord op hebben. Hoe kunnen wij eventueel…? Is daar ruimte of ligt alles in wetten helemaal vast en kunnen we anders met elkaar verder nadenken over welke ruimte wij als lokale overheid hebben? Ook over hoe we het vertrouwen als lokale overheid kunnen herstellen, maar daar praten we in deze raad al best veel over, want die urgentie voelen we met elkaar. Maar goed, we kunnen het nog meenemen. Ik denk alleen wel dat we dan misschien nog meer tijd nodig hebben, voorzitter.

De VOORZITTER: Daar zat ik ook aan te denken. Het is weer een beetje een ander punt dan het punt dat mevrouw Van de Meeberg inbracht. Daarom zat ik ook even te twijfelen, maar misschien komt het dadelijk nog wel en hebben we er nog even tijd voor om daarover met elkaar van gedachten te wisselen. Mevrouw Bouwhuis wil toch een reactie geven op mevrouw Elfers, of op mevrouw Van de Meeberg?

Mevrouw BOUWHUIS: Allebei eigenlijk. Hoe kunnen we van onze kant zorgen dat mensen niet in de schulden komen? Bijvoorbeeld door de gemeentelijke belasting omlaag te doen.
Maar om terug te komen op mevrouw Van de Meeberg. Nou ja, het is een antwoord. Om terug te komen op mevrouw Van de Meeberg. Ik begrijp inderdaad ook dat wij het uitbesteed hadden omdat we graag wilden dat dit onderwerp aan de professionals overgelaten wordt. Nu denk ik dat we ondertussen wel de tijd hebben en ook nog krijgen om alles in eigen beheer te krijgen. Ik vind het dus goed dat we voorzichtig zijn met die vroegsignalering, maar dat betekent niet dat we daar niet al heel erg op kunnen inzetten en ook daartoe expertise in huis kunnen halen als dat uiteindelijk is wat er gaat gebeuren.

De VOORZITTER: Dat is meer een inbreng dan een extra vraag. Het woord is aan mevrouw Mees.

Mevrouw MEES: Ja, dank u wel voorzitter. Ik weet even niet meer of het GroenLinks of D66 was, maar ik meende te horen…

De VOORZITTER: Het was het punt preventie van D66.

Mevrouw MEES: Ja, en het ging erom of we als gemeente nog instanties in kunnen zetten om hier een rol in te spelen. Ik wilde wel even zeggen, ik heb laatst het krantje gekregen Samen sterk tegen armoede. Ik heb er meer dan een uur voor nodig gehad om dat van A tot Z te lezen. En daar staan ontzettend veel organisaties in die op het gebied van armoede bezig zijn. Er is denk ik al heel veel werk gedaan om die organisaties aan elkaar vast te binden. We hebben een keer twee of drie jaar geleden zo'n sessie gehad in een hotel met het idee 'iedereen is aan het werk, maar niemand weet waaraan'. Dus ik zie dat daar stappen in gezet worden om dat gestructureerd neer te zetten. Dus ik vraag me ook af of dan nu een oproep gedaan wordt om nog meer organisaties toe te voegen want dat zou niet mijn voorkeur hebben.

De VOORZITTER: Mevrouw Van de Meeberg, u voelt zich aangesproken? Of niet?

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Ja, voorzitter. Ik voel mij aangesproken, want nee, die oproep is er niet. De vraag was meer 'wat vinden we ervan om in te zetten op preventie?' Er zijn heel veel organisaties, maar ook vanuit ervaring van heel dichtbij met mensen die echt problematische schulden hebben, weet ik dat die de post niet meer openmaken, de telefoon niet meer opnemen. En zo'n krantje is ook eng, dat moet op een andere manier. Dus het gaat niet zozeer om de hoeveelheid, maar het gaat om de manier. Hoe zetten we het met elkaar in en hoeveel geld willen we daar met elkaar als raad aan uitgeven?

De VOORZITTER: Heldere vragen. Mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Ja, dank u wel. Ik ben mevrouw Van de Meeberg dankbaar dat ze juist dit naar voren brengt. Want dit werkt in je buik. Dit gaat niet over cijfers, maar het gaat over mensen. En uit onderzoek blijkt dat zes op de tien mensen in Nederland iemand kennen met een schuld in zijn of haar omgeving. Dat is ongekend veel. En als je dan meer kunt doen als gemeente in de zin van preventie, dat het je meer geld mag kosten, want dat heb ik het college vandaag ook horen zeggen 'het mag best wat kosten', dan gaan die verhalen ook echt leven. Want het gaat echt om mensen die dingen niet meer kunnen doen in hun leven die echt ongelooflijk belangrijk zijn. En het gaat echt om mensen vanaf zestien, zeventien jaar tot nog steeds, nu nog, tachtig jaar. Die hele range. Dat is vreselijk. Dus ik denk dat je juist de preventie moet inzetten om juist die doelgroepen waarvan je zegt 'ja, die hebben we nodig in deze samenleving vanwege hun talenten' te helpen. Daar moet je gewoon geld tegenover zetten als het gaat om preventie. En al die andere instanties hebben we nog nodig, want die doen ongelooflijk goed werk, maar nu komt het: de regie moet bij de gemeente liggen, want die is zogezegd spin in het web.

De VOORZITTER: En die laatste reactie lokt een reactie uit van mijnheer De Ruiter.

De heer DE RUITER: Ja voorzitter. Ik zit al een tijdje met dit punt, maar met name met wat mevrouw Bouwhuis daar eerder ook over zei, want volgens mij viel Forza! hier ineens de fractie van de PvdA bij dat de gemeente daarin een leidende rol zou moeten spelen. We hebben net de wethouder horen zeggen, en dat is iets waar BVNL het van harte mee eens is, mensen wantrouwen de overheid en dat is om een reden. Dat is om een heel goede reden. Dat is om vele goede redenen. Dus mijn vraag zou dan zijn, ook aan mevrouw Bouwhuis, maar ook aan mijnheer Sidali: wat maakt dan dat zij dat er kennelijk wel vertrouwen in hebben? Van socialisten weten we waarom zij vertrouwen hebben in de overheid. Dat zien we in Venezuela bijvoorbeeld gebeuren. Hoeveel goeds de socialisten voor de mensen doen.

De VOORZITTER: Ik denk niet dat we…

De heer DE RUITER: Maar wat maakt… Mag ik misschien mijn zin afmaken, voorzitter?

De VOORZITTER: Zeker.

De heer DE RUITER: Wat maakt dat zij er zo veel vertrouwen in hebben dat de gemeente het beter zou doen dan hoe het nu gebeurt? Want volgens mij waren we het er eerder over eens dat deze pilot best een gematigd positief resultaat heeft.

De VOORZITTER: Ik weet niet of dit reacties oproept. We hadden het over de preventie, hè? Dat was volgens mij het onderwerp dat mevrouw Van de Meeberg inbracht. Maar ik zie mevrouw Van Goethem toch popelen om een reactie te geven.

Mevrouw VAN GOETHEM: Ja, sprekend als een socialist, voorzitter. Wat maakt dat we de overheid moeten vertrouwen? Nou, volgens mij is dit dus juist de manier om te zorgen dat de overheid weer vertrouwd wordt. En volgens mij heeft de heer Sidali van de PvdA dat net klaar en helder uitgelegd. De gemeente is de spin in het web, maar de preventie en de voorzorgsmaatregelen komen van andere partijen dan de gemeente.

De VOORZITTER: Ja, ik denk dat het debat nu weer een andere wending gaat nemen. Volgens mij is het anders als ik mevrouw Van de Meeberg het woord geef om over het onderwerp preventie af te ronden.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Ja voorzitter, dan rond ik hem inderdaad af. Ik denk dat tenminste de fracties die naar voren zijn gekomen het eens zijn over het belang van preventie en het belang voor ons om daar geld voor vrij te maken. Wij hopen dat de wethouder op tijd komt met welke middelen daarvoor nodig zijn, zodat we daarover kunnen beslissen als dat nodig is. Ik zie hem knikken, dus ik ga ervan uit dat dat zal lukken. Dus dan hoeven we geen motie te maken. Ik kijk even naar GroenLinks. Ik wil de collega's danken voor hun inbreng bij deze ronde. Ik denk dat we een mooi debatje hebben gevoerd met elkaar.

De VOORZITTER: Nou, dat denk ik ook, als voorzitter. Ik heb nog twee punten met potlood opgeschreven, zal ik maar zeggen. Dat was het voortijdig afhaken dat in de eerste termijn was ingebracht, maar ik weet niet meer door wie, en het vertrouwen in de overheid. Ik weet niet of dat nog nader debat behoeft. Ik kijk even rond en wie zich daartoe uitgenodigd voelt, die mag dat gaan doen. Als dat niet zo is, kan ik ook besluiten om… O, mevrouw Van Goethem gaat het toch nog proberen.

Mevrouw VAN GOETHEM: Ja voorzitter, wie niet waagt, die niet wint. We hebben het er inderdaad in de eerste en in de tweede termijn kort eventjes over gehad en de wethouder heeft er ook op gereflecteerd op uitnodiging van D66. Wat doen we met Verder dat op dit moment de doelgroep minder goed bereikt in onze gemeente ten opzichte van andere gemeenten? De wethouder geeft daarvan aan 'weet je, we zijn nog bezig met het onderzoek. We zijn nog aan het onderzoeken of dat wellicht ligt aan de afstand naar Hoofddorp'. Volgens mij zijn er al heel veel onderzoeken gedaan en volgens mij moeten we ook wat met de inwoners die nu in de schulden zitten en ook wat met de inwoners die de no-show nu hebben, want we hebben het net gehad over 2026 en verder. En ik heb er heel veel zin in om dat nieuwe beleidsstuk te lezen waarin we zelf wat meer aan het roer staan als gemeente, maar ik vind dat we ook nog wel wat verplicht zijn naar die inwoners nu. Zeker als je bedenkt en in de evaluatie leest dat er ook nog een onderbesteding is van de middelen.

De VOORZITTER: Laat ik hem even samenvatten als 'hoe gaan we om met de no-show?' Mevrouw Van de Meeberg.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Ja, daar was ik weer. Dank u wel voorzitter. Ik hoorde mijnheer El Idrissi zeggen 'we monitoren waarom de uitval is'. Dat is fijn, belangrijk en goed. We kunnen natuurlijk ook zelf op onderzoek uitgaan door bijvoorbeeld alvast in de locaties van Maatvast te gaan zitten met die spreekuren zodat we in de kernen die gesprekken aangaan met mensen, zodat de reistijd korter wordt, er geen geld hoeft te worden uitgegeven aan openbaar vervoer bijvoorbeeld. En dan te kijken of dat impact heeft op de resultaten van de no-shows. Misschien zijn er nog meer ideeën. Dit is een heel makkelijke, denk ik, maar misschien zijn er meer dingen die we proactief zouden kunnen doen als gemeente om te zorgen dat we zelf invloed hebben op die cijfers.

De VOORZITTER: Zijn er nog meer ideeën? Ik kijk even rond. U zou de wethouder daarmee helpen, denk ik. Het leidt niet tot een heel erg geanimeerd debat, kan ik zeggen. Dan geef ik het woord weer aan mevrouw Van Goethem.

Mevrouw VAN GOETHEM: Ja, en dan sluit ik gelijk af voorzitter, maar oorverdovend stil kan misschien ook voor allemaal 'ja, we willen' betekenen. Ik zie in ieder geval FVD al wel een duim opsteken. Wat GroenLinks betreft, gaan we daar dus nu al mee aan de gang. Wat ons betreft, kunnen we dat onderzoek doen en alvast kijken in 2025 'hé, we hebben een onderbesteding in 2024. Hoe gaan we zorgen dat dat niet meer voorkomt en dat we ook dat laatste jaar alvast wat meer richting de inwoners gaan?'

De VOORZITTER: Mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Nu wordt het interessant voorzitter. Dat is dus een verzoek aan het college en dan moeten we elkaar zien te vinden met de middelen die wij hebben daartoe. Dus daar gaan we naar kijken, of we een verzoek kunnen indienen bij het college.

De VOORZITTER: Dank u wel. Nu is het mij een beetje onduidelijk. Heeft u een oproep gedaan of kunnen we nog een motief verwachten of iets dergelijks?

Mevrouw VAN GOETHEM: Ja voorzitter, u kunt een motie verwachten.

De VOORZITTER: Kijk. Dat is ook meteen klare wijn. Ik kijk even of er nog andere onderwerpen zijn waarvan de raad zegt 'het is handig om die nog in te brengen, want dan kan het college daarmee aan de slag'. Ik heb het college wel een toezegging horen doen dat er nieuw beleid komt in Q2 2025, waar onder meer vroegsignalering onderdeel van is en ook preventie. Dus dat zult u nog tegengekomen in dit theater. Met die toezegging, denk ik dat ik deze sessie kan afronden. Ik dank u allen voor uw zeer gewaardeerde inbreng.